Memorandum 2010MME102

Datum	: 15 juli 2010	
Aan	: Provinciale Staten	
Van	: Gedeputeerde R. van Lunteren	Tel.: 3514
Onderwerp	: Nederlands position paper Toekomst cohesiebeleid	

Aan Provinciale Staten,

Ter kennisneming vindt u in de bijlage het Nederlands position paper 'Toekomst cohesiebeleid', vastgesteld op 23 juni jl. door de Minister van Economische Zaken en vertegenwoordigers van de Nederlandse managementautoriteiten, de provincies en de gemeenten.

Sinds de Europese Commissie in het najaar van 2007 het debat lanceerde over de toekomst van het Europese regionale beleid (cohesiebeleid), nemen provincies in samenwerking met de gemeenten actief deel aan die discussie. Provincies en gemeenten zetten in op het behoud van de structuurfondsen voor rijke regio's uit rijke lidstaten. Deze opinie is in twee position papers (januari 2008 en januari 2010) neergelegd.[1] Hiermee gaan de provincies in tegen het standpunt van het rijk uit april 2008, dat wat betreft het cohesiebeleid alleen nog structuurfondsen voor arme regio's in arme lidstaten wil. Dit was aanleiding voor de TK om in een Algemeen Overleg over het cohesiebeleid in april 2009 de minister van EZ op te roepen om te onderzoeken of het rijk met de decentrale overheden tot één gezamenlijke visie over het toekomstige beleid zou kunnen komen. Deze oproep leidde tot een bestuurlijk overleg op 28 januari jl.

In het bestuurlijke overleg in januari, waaraan naast de minister van EZ bestuurlijke vertegenwoordigers van IPO, VNG, G4, G32 en de managementautoriteiten van de vier EFRO-programma's[2] deelnamen, werd besloten om gezamenlijk te onderzoeken of er een gemeenschappelijke visie over de toekomst van het cohesiebeleid opgesteld kon worden. Hoewel de regering formeel vasthoudt aan het in 2008 geformuleerde standpunt ('stoppen met rondpompen van geld'), verklaarde minister Van der Hoeven tijdens het bestuurlijke overleg dat het Nederlandse standpunt al tweemaal bij Europese begrotingsonderhandelingen onderuit is gegaan waardoor zij met het oog op de komende onderhandelingen "haar huiswerk" gedaan wil hebben. Tussen januari en juni 2010 heeft een interbestuurlijke werkgroep bijgevoegd position paper opgesteld. Dit paper is op 23 juni jl. tijdens een tweede bestuurlijk overleg over de toekomst van het cohesiebeleid door de betrokken partijen vastgesteld.

Het paper dient als gezamenlijke positie voor het nieuwe cohesiebeleid. Het vormt onder meer input van de lidstaat Nederland voor het Vijfde Cohesieverslag van de Commissie (verwacht in november 2010) waarin de contouren van het nieuwe Europese regionale beleid geschetst zullen worden. Aan het begin staan – in het Engels – de 'key messages' uit het position paper. Verder bestaat het paper uit een inleiding (incl. disclaimer) en vijf uitgewerkte thema's die relevant zijn voor het toekomstige cohesiebeleid:

[1] Zie voor meer informatie: http://www.nl-prov.eu/
[2] EFRO = Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

A. De verbinding van het cohesiebeleid met Europa2020 en de beleidsmatige inrichting van het cohesiebeleid;
B. Vereenvoudiging van het beheer, uitvoering en toezicht op de structuurfondsenprogramma's;
C. Mogelijkheden voor behoud en versterking van samenhang en afbakening tussen de programma's (integraal programmeren);
D. De invloed van territoriale cohesie op het cohesiebeleid; de toekomst van Europese territoriale samenwerking (Interreg);
E. Governance.

Het position paper is een echt compromis, maar bevat geen standpunten die in strijd zijn met de standpunten die provincies en gemeenten hebben geformuleerd in het IPO/VNG-position paper Toekomst cohesiebeleid van januari 2010. De disclaimer die in de inleiding is opgenomen, is een chique oplossing om de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken aan boord van het proces te houden. Het paper wordt door het ministerie van EZ beschouwd als een fase in een proces dat, indien Nederland toch structuurfondsen krijgt, zal lopen tot het begin van de nieuwe programmaperiode (2014-2020).

In tegenstelling tot de aanloop naar de programma's van 2000-2006 en 2007-2013, zijn de drie bestuurslagen nu al vroeg begonnen met een gezamenlijke oriëntatie op de volgende programmaperiode. Dit is een grote wens van de provincies en gemeenten, want daarmee kunnen inhoud, beheer, enz. van de nieuwe programma's beter worden voorbereid. Bij de uitvoering van de huidige programma's lopen we tegen bepaalde zaken aan (bijv. geen centraal ICT-systeem) die met een betere voorbereiding voorkomen hadden kunnen worden. Het opstellen van het gezamenlijke paper is daarmee een uitstekende stap op weg naar wellicht nieuwe structuurfondsenprogramma's in Nederland, zoals het huidige programma Kansen voor West waaruit de provincie Utrecht fondsen krijgt.

Het paper past in het provinciale economische beleid, waarin de Europese structuurfondsen een steeds grotere rol zullen spelen. Alle EFRO-middelen die tijdens de huidige programmaperiode voor Utrecht beschikbaar zijn, zijn inmiddels aan projectaanvragen toegewezen. Dit bewijst dat ook binnen onze provincie behoefte is aan Europese middelen voor economische structuurversterking. Het is daarom van belang dat Utrecht ook na 2013 middelen uit de Europese structuurfondsen krijgt toegewezen.

Het paper wordt verzonden naar de betrokken Europees commissarissen, de voorzitter van de commissie Regionaal Beleid van het Europees Parlement, de Nederlandse europarlementariërs en de leden van Eerste en Tweede Kamer.